

Bîbliyografyayeke Weşanên bi Îngilîzî li ser Folklorê Kurdan

A Bibliography of English Publications on Kurdish Folklore

Necat KESKÎN* - Ramazan PERTEV**

PUXTE:

Her xebateke akademîk ku îdfayê wê ya reseniyê hebe, berî her tiştî divê ji xebatên di warê xwe de çê bûne agahdar be. Ji ber vê yekê jî bîbliyografya di pêvajoya lêkolînan de cihekî gelekî girîng digirin. Pirtûkxaneyên bi ihtîşam û mezin li ber lêkolîneran 'biçûk' dikin û bi vê yekê re jî bêtir wextê lêkolînê ji lêkolîneran re dihêlin. Ev yek ji bo her beşeke zanistê, herwiha ji bo xebatên folklorê û ji bo folklorê Kurdan jî wiha ye.

Ev xebat jî ku derbarê folklorê Kurdan de weşanên bi zimanê Îngilîzî tomar dike, bi vê armancê hatiye amadekirin û wek her bîbliyografyayekê ji bo lêzêdekirinê vekirîye.

*** Dr., Zanîngeha Mardin Artukluyê,
Enstîtuya Zimanên Zindî, Şaxa Makezanista
Ziman û Çanda Kurdî, Mêrdîn, Turkiye /**
Assistant Professor, Department of Kurdish
Language and Culture, Mardin Artuklu
University, Turkey.
e-mail: necatkeskin@gmail.com

**** Wanebêj, Zanîngeha Mardin Artukluyê,
Enstîtuya Zimanên Zindî, Şaxa Makezanista
Ziman û Çanda Kurdî, Mêrdîn, Turkiye /**
Lecturer, Mardin Artuklu University, Living
Languages Institute, Kurdish Language and
Culture Department, Mardin, Turkey.
e-mail: ramazanpertev@gmail.com

Peyvên sereke: bîbliyografya, folklor,
çand, Kurd, weşanên Îngilîzî.

ABSTRACT:

Each academic study that claims having an original topic should at first be aware of studies that have been done in that area. Because of that, bibliographies have an important place in the process of researches. They make big and glorious libraries 'small' for rese-

archer and give extra time to researcher for their research by this way. This is for all departments of science and for folklore studies and Kurdish folklore studies as well.

This study in which publications in English language about Kurdish folklore are collected is also prepared for this purpose and like all bibliographies it is open for extension.

Keywords: bibliography, folklore, culture, Kurds, english publications.

1. DESTPÊK

Lêkolîn an jî lêgerîna li ser babetekê di serî de divê reseniyeye xwe û di nava mijarê de jî ramanê xwe ya sereke hebe ku ji hêla akademîk ve bikare bi êrênî an nerênî bê nixandin. Ji ber vê yekê jî lêkolînên ku beriya wê di wî warî de çê bûne divê bê zanîn ku bikare ramanê nû derxe pêş an jî mijarekê ku di wî warî de kêm e bipejirîne. Lewra lêgerîna lîteraturê di xebatekê de cihekî girîng digire û ji bo her lêkolîner an jî lêgerînerêkî di destpêka xebatê de divê bê bikaranîn. Lewma bîbliyografya ji bo lêkolîneran di xebatên wan de xwedî cihekî sereke ye. Bi gotineke din, bîbliyografya, wan pirtûkxaneyên bi îhtîşam û mezin ku mirov di nav wan de bi hêsanî dikare wîndî bibê, ji bo lêkolîneran "biçûk" dîke û li ber wan tariyê dîke ronahî.

2. BÎBLIYOGRFYA Û FOLKLORA KURDAN

Li gorî ferhenga *Oxfordê* bîbliyografya, peyveke hevedudanî ya bi zimanê grekî ye ku ji "biblio" (pirtûk) û "graphia" (nivîsîn) pêk hatiye û di wateya polînkirin û listekirina dokumentên (pirtûk, gotar, nivîs û hwd.) heya tê bikaranîn.¹ Lewma dîroka amadekirina bîbliyografyayan bi dîroka dokument û pirtûkan ve girêdayî ye û digihîje B.Z sedsala III. (Carlyle 2006). Ji duh hetanî îro ligel zêdebûna dokument, pirtûk û gotaran re hejmara bîbliyografyayan jî zêde bûye. Herwiha bi pêşketina teknolojiyê re êdî xebatên bi vî rengî gihastine asteke din. (Carlyle 2006).²

Ji ber zêdebûna xebat, pirtûk û gotarên li ser mijarên curbicur, di warê akademîk de bîbliyografyayên cuda jî hene. Hinek ji wan tenê li ser mijarekê sekinîne, hinek ji wan tenê li ser berhem û weşanên kesekî sekinîne. Hinek bîbliyografya tenê ji

1 <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/bibliography> 14.04.2015

2 Îro gelek bîbliyografya li ser înternetê belav dibin an jî înternet bi xwe dibê bîbliyografyayeke serbixwe. Bnr. David G. Hendry and Allyson Carlyle (2006) "Hotlist or Bibliography? A Case of Genre on the Web".

lîsteyên pirtûkan pêk tên, hinek bîbliyografya jî hene ku ji gotaran an jî her duyan pêk tên. Herwiha bîbliyografyayên bi giştî û bîbliyografyayên ku tenê jî weşanên li ser bajarekî jî hene.³

Herwiha bîbliyografyayên li ser xebatên folklorê jî di civata akademîk de cihekî girîng digirin, bi balkeşî tên nixandî û ji hêla wezaret, enstîtû û zanîngehan ve jî tene çapkirin û belavkirin.⁴ Ev jî girîngiya xebatên folklorê derdixe pêş çavan. Xebatên bi folklorê re têkildar girîng in ji ber ku ji hêla kesên ku di helkefta avakirina neteweyekê de ne, ev xebat wek ‘kok û bîngeh’ neteweyekê tên nixandî. Lê ji hêla zanistî ve jî xebatên folklorê jî bo naskirin û famkirina gel û herêmekê girîng in.

Folklor beşeke zanistî ye ku bi giştî li ser zanîna û zanyariya gel disekine. Piştî şoreşa Fransî di sala 1789an de ku li ser bîngeha fikrên azadî, wekhevî û edaletê bi ser ketiye, hişmendiya neteweyî jî li temamê Ewropa û herwiha li dinyayê belav dibe. Belavbûna hişmendiya neteweyî bi xwe re xebatên ji bo avakarina neteweyan anîn. Di nav van xebatan de jî xebatên li ser zîman, edebiyata gelerî, zanîna gel ku hemû jî di bin banê folklorê de ne, cihekî gelekî girîng û sereke digirin.

Xebat û lêgerînên birayên Grimm ku çîrokên gelerî yê Elmanyayê dabûn hevûdu û çap kirin, di vê mijarê de mînakeke gelekî girîng e. Berhevkirina destana Finî ya *Kalavela* jî aliyê Ellias Lönrot ve ku di avakirina neteweya finî de cihekî girîng digire, mînakeke sereke ye. Ligel van xebatan jî bo binavkirina xebatên bi vî rengî jî hewldan pêk hatine. Her çiqas payeya binavkirina têgîna ‘folklorê’ dabin William John Thoms jî, beriya wî Johan Felix Knaffel ev peyv wekî ‘wolkskunde’ ku bi zîmanê Elmanî tê heman wateyê, di sala 1813yan de di pirtûka xwe de bi kar aniyê. Beriya Knaffel jî di sala 1782yan da Friedrich Ekkard, di kovara *Der Reisende* (Gerok) de ev peyv bi kar aniyê (Gözaydın 1992).

Di nav Kurdan de jî ramanên li ser pêwîstiya xebatên folklorê bi hişmendiya ‘neteweyî’ re girêdayî ye. Herwiha xebatên folklorê jî em dikarin bi heman prosejê, bi avakirina komele û weşandina kovar û rojnameyên Kurdî re bidin destpêkirin.⁵

3 Türkiye Folklor ve Etnografya Bibliyografyası, Türkiye Makaleler Bibliyografyası, Türkiye Bibliyografyası, Katip Çelebi Bîbliyografyası. İstanbul: İBB Kültür A.Ş.2011, Türkiye Bibliyografyası, A Brief Bibliography of Kurdistan and the Kurds (2014), Bibliyografiyê Kitêbî Folkloriyê Kurdî (1860-2004) mînakên curbecûr in.

4 Wek mînak bnr. Adrienne Mayor (2000). “Bibliography of Classical Folklore Scholarship: Myths, Legends, and Popular Beliefs of Ancient Greece and Rome”, *Folklore*, 111:1

5 Bnr. Prof. Dr. Kadri Yıldırım, Ramazan Pertev, Mustafa Aslan, *Ji Destpêkê Heta Niha Folklorê Kurdî*, weşanên Zanîngeha Mardîn Artukluyê Enstîtûya Zîmanên Zindî, Stenbol, 2013.

Her çiqas heta îro gelek xebatên bi vî rengî bûne jî ji ber gelek sedeman ew nebûne xebatên ‘akademîk’ an jî mijareke ‘akademîk.’⁶ Kêmbûna bibliyografyayên li ser vî mijarê jî bi vî yekê re girêdayî ye.

Ligel ku di zimanên din de gelek bibliyografya hatine weşandin jî bi giştî bibliyograyayên bi zimanê Kurdî kêma in. Herwiha bibliyografyayên li ser xebatên folklorê Kurdî jî kêma in. Ev yek ji aliyekî ve wek li jor jî hat gotin bi hejmara xebatan û ji aliyên din ve jî bi pêknehatina ‘hişmendiyekê wiha ve girêdayî ye. Dîsa jî bi giştî derbarê Kurdan û folklorê wan de çend bibliyografyayên sereke hene ku di vî warî de nîşaneyên hewldaneke xurt in. Ev bibliyografyayên ku di vî gotarê jî de sûd jî wan hatiye girtin bi kurteyî ev in:

1- *Bibliografîyê Kitêbî Folkloriyê Kurdî* [Bibliyografyayê Kitêbî Folkloriyê Kurdî] (2004-1860). (Bibliyografyaya Pirtûkên Folklorê Kurdî 1860-2004). Ev bibliyografya bi zaravayê Soranî wek projeyek xebatên Kitêbxaneyî Kelepurî Kurd li Silêmanî, Herema Kurdistanê hatiye çapkirin. Di bin amadekariya Bwar Nûredîn û bi pêşekî û pêdaçûna Prof. Izedîn Mistafa Resûl hatiye çapkirin.

2- *“Kürt Müziği, Dansları ve Şarkıları Üstüne Bir Bibliyografya Denemesi”* (Ceribandina Bibliyografyayek li ser Muzîk, Dans û Stranên Kurdî): Ev bibliyografya ji aliyê Mehmet Bayrak ve bi zimanê Tirkî hatiye amadekirin û di cildê 1’emîn a pirtûka bi navê *Kürt Müziği, Dansları ve Şarkılarıyê* (Muzîk, Dans û Şarqiyên Kurdî) de ku dîsa amadekariya wê Mehmet Bayrak kiriye hatiye çapkirin. Muzîk, Dans û Şerqiyên Kurdî, (Amadekar: Mehmet Bayrak), c. 1, 609-711 rp. (?)

3- *A Brief Bibliography of Kurdistan and the Kurds* (Kurte Bibliyografyayeke Kurd û Kurdistanê): Ev bibliyografya bi giştî ji gotar, pirtûk û lêkolînên li ser Kurd û Kurdistanê ne, pêk te. Ji aliyê Dr. Jawad Mella ve bi zimanê îngilîzî hatiye amadekirin û di nava weşanên Komeleya Rojavayê Kurdistanê (WKA) û Arşiv, Pirtûkxane û Mûzeyê Kurdî a Londonê di 2014an de hatiye çapkirin. Herwiha di navê de sê xebatên ku di nav wan de peyva ‘folklore’ derbas dibe hene.

4- *Kurds and Kurdistan’s Bibliography* (Bibliyografyaya Kurd û Kurdistanê): Bibliyograyayek bi giştî ji hêla Akram Garadaghi ve bi zaravayê Soranî di sala 1999an de hatiye çapkirin. Navên xebatan bi tîpên latînî û Erebi hatine nivîsandin.

5- *The Kurds and Kurdistan: A Selective and Annotated Bibliography* (Bibliographies and Indexes in World History): Kurd û Kurdistan: Bibliyografyayeke Bijartî û Têbînîkirî. Di sala 1997’an de ji aliyê Lokman I.Meho hatiye amadekirin.

6- *Kurdish Culture and Society: An Annotated Bibliography* (Bibliographies and

6 Ji vir mebest bi her awayî ‘Kurdên bakur an jî Tirkîyê ne’ û xebatên bi vî rengî ne.

Indexes in Ethnic Studies) (Çand û Civaka Kurdan: Bibliyografyayek Têbînîkirî): Ev bibliyografya jî lêzêdekirina ya jor e û ji aliyê Lokman I. Meho û Kelly L. Maglaughlin ve hatiye komkirin.

Herwiha ji bilî van di bibliyografyayên çapkiri û li ser înternetê de jî xebatên bi vî rengî xuya dikin⁷. Ji aliyên din ve di nav van bibliyografayan de tenê du ji wan xwesser têkildarî folklorê ne. Ev yek jî careke din girîngiya vê xebatê dide ber çavan.

3. ARMANC

Armanca vê xebatê berhevkirina meqale û pirtûkên li ser folklorê Kurdî an jî mijarên bi wê ve girêdayî ne ku bi zimanê Îngilîzî hatine weşandin. Ji ber ku derbarê Kurdan de gelek nivîs, gotar, meqale û pirtûk hatine çapkirin, ev xebat tenê bi pirtûk û meqaleyên li ser folklorê Kurdî ve hatiye sînorkirin. Lewma, weşanên ku bi giştî li ser dîrok û siyasetê ne an jî her çiqas di naveroka wan de 'çand' hebe jî rasterast bi folklorê ve ne têkildar in, di vê bibliyografyayê de cih negirtine.

Armanceke din a vê lêgerînê jî ev e ku ji bo xebatên li ser folklorê Kurdan ên pêşerojê û li ser arşivkirina van xebatan bibe jêderê û xebatên bi îngilîzî yê di vî warî de bide nasîn. Herwiha, ji ber ku înternet îro 'pirtûkxane'ya herî mezin û dewlemend e ku mirov carinan bi hêsanî dikare tê de 'winda' bibe, ev xebat dê ji kesên ku li ser folklorê Kurdî dixebitin re bibe jêderê û karên wan ên lêkolîn an jî lêgerînê siviktir bike.

4. METODA LÊGERÎNÊ

Di vê xebatê de me hewl da ku bibliyografyaye meqaleyên li ser folklorê Kurdî di zimanê îngilîzî de hatine nivîsîn û weşandin berhev bikin. Îro ji bo hemû lêkolîneran înternet çavkaniyeye mezin û dewlemend e. Malperên wek JSTOR, Taylor&Francis onlîne ji bo lêkolîneran wek 'pirtûkxaneyên dijîtal' fonksiyonê dibînin û ji ber ku bi hezaran kovar û gotaran di malperên xwe de dihewînin, ji bo her xebateke akademîk çavkaniyên sereke ne. Google scholar jî di vî warî de malpera lêgerînê ya herî mezin e ku careke din berê lêkolîneran dide vê çavkaniya girîng.⁸ Lewma jî cara pêşin lêgerîn, bi peyvên ku bi folklorê Kurdî ve girêdayî yê li ser malpera lêgerînê ya 'google akademîkê' çêbûn. Herwiha lêgerîn bi peyvên 'Kurdish folklore', 'Kurdish folk

7 <http://Kurdishstudiesnetwork.net/bibliography/articles/> yek ji van malpera ye ku x - batek berfireh ya bibliyografîk di nav de heye.

8 Ji bo JSTOR bnr: <http://www.jstor.org/>; ji bo Taylor&Francis online bnr: <http://www.tandfonline.com/>; Ji bo google academic bnr: <https://scholar.google.com.tr/>

tale', 'Kurdish culture', 'folklore in Kurdish culture' jî çê bûn. Gelek ji van meqaleyên ku di vê lêgerînê hatine dîtin ji JSTOR û Taylor&Francis onlîne hatine bidestxistin. Hinek ji wan jî rasterast ji malperên kovaran hatine wergirtin. Ji aliyê din ve navê hinek meqaleyan jî ji bibliyografayên ku li jor navên wan hatine dayîn û ji hinek malperên din hatine girtin. Lê ji bo sehêtkirina jêderan careke din di internetê de, li ser malperên pirtûkxaneyên zanîngehan lêgerîn çêbûye.

Di merhelaya duyemîn de, lêgerîn li ser jêderên meqale, pirtûk û gotarên ku di lêgerîna pêşin de hatine bidestxistin çêbûne.

Piştî ku ev meqale û pirtûk hatin tesnîfkirin, tenê meqale û pirtûkên li ser folklorê (edebiyata gelêrî, zargotin, zanîna gel û hwd.) hatin hilbijartin. Wek li jor jî hat gotin, weşanên ku bi awayekî giştî derbarê dîrok, nasname û siyasetê de bûn, derveyê vê tesnîfê man. Herwiha weşanên ku di hinek bibliyografayan de navê wan hebû lêbelê ligel hemû lêgerînan peyda nebûn jî daxilî vê listeyê nebûn.

Weşan li gorî rêza elfabeyî bi vî awayî hatine amadekirin:

Paşnavê/n nivîskar, navê/n nivîskar, sala weşana meqalê (pirtûk), navê kovara ku tê de hatiye çapkirin/weşandin, hejmara wê û rûpel.

5. WEŞANÊN LI SER FOLKLORA KURDAN BI ZIMANÊ ÎNGİLÎZÎ:

5. 1. Gotar

- ABBASIAN, Alikhan & VOSKANIAN, Vardan (1994). "A Kurdish Philosophy of Death (A Kurdish Tale from Armenia)", *Acta Kurdica*, vol.1, pp. 143-145.

- ABDOLALI Chalechale & KARIMI, I. & ZAVAREH, S., & KARIMI, A. (2011). "Brief Anthropology and Antiparasitic Remedies in Kurdish Ethno (veterinary) medicine: A Neglected Treasure Trove", *World's Veterinary Journal*, vol.3, no.1, pp. 29-32. wjv.science-line.com

- ACIKYILDIZ, Birgül (2009). "The Sanctuary of Shaykh 'Adî at Lalish: Centre of Pilgrimage of the Yezidis", *Bulletin of the School of Oriental and African Studies, University of London*, Vol. 72, No. 2 (2009), pp. 301-333. Cambridge University Press.

- ALLEN, A. B. & FERGUSON, Ch. A. (1955). "Some Iraqi Proverbs and Proverbial Phrases", *Journal of the American Oriental Society*, 75, 122-125.

- ALLISON, Christine, (1997). "Oral History in Kurdistan: The Case of Badinani Yezidis", *Kurdish Studies*, vol. 2, (1996-1997), 37-55 pp.

- ALLISON, Christine (2010). "Kurdish Oral Literature", *Oral Literature of Irani-*

an Languages (ed. Kreyenbroek, P. & Marzolph, U.), *A History of Persian Literature*, vol.18, (ed.giştî: Ehsan Yarshater), pp. 34-68.

-AMIN, Abdul-Kader. (1989). *Kurdish Proverbs – Translated from Kurdish by Abdul-Kader Amin and Charles Hoffman*. *Kurdish Times* 3(1). pp. 1-76.

-AMIN, Abdul-Kader & BAWERMEND, Eziz. (2000). *Proverbs of Kurdistan – Translated from Kurdish by Abdul-Kader Amin, Eziz Bawermend, and Charles Hoffman*. *The International Journal of Kurdish Studies*. 14(1-2). pp. 41-119.

-ARAKELOVA, Victoria. A. (2001a). “Healing Practices among the Yezidi Sheikhs of Armenia”, *Asian Folklore Studies*, vol. LX-2, Nagoya, 2001 a: 319- 328.

-ARAKELOVA, Victoria A. (2001b). “Sufi Saints in the Yezidi Tradition: Qawle Husayni Halaj”, *Iran and the Caucasus*, vol. 5, (2001 b): --183-192.

-ARAKELOVA, Victoria A. (2002). “Three Figures from the Yezidi Folk Pantheon”, *Iran and the Caucasus*, vol. 6, 1-2 (2002): 57-74.

-ARAKELOVA, Victoria (2000). “Bayt’â Gilāvîyê - A Lament for a Noble Woman. Or Evidence for Polygamy among the Yezidis”, *Iran & the Caucasus*, Vol. 3/4 (1999/2000), pp. 135-142. BRILL.

-ARAKELOVA, Victoria (2001). “Healing Practices among the Yezidi Sheikhs of Armenia” Source: *Asian Folklore Studies*, Vol. 60, No. 2 (2001), pp. 319-328. Nanzan University.

-ARAKELOVA, Victoria (2002). “Three Figures from the Yezidi Folk Pantheon”, *Iran & the Caucasus*, Vol. 6, No. 1/2 (2002), pp. 57-73. BRILL.

-ARAKELOVA, Victoria (2003). “Malak-Tāwūs: The Peacock Angel of the Yezidis”, *Iran & The Caucasus*, vol.7, 1-2: 1-37 pp.

-ASATRIAN, G.S. & GEVORGIAN N.Kh. (1998). “Zaza Miscellany: Notes on some Religious Customs and Institutions”, *Acta Iranica*, vol. 12, no.28, 499-509. Leiden. A Green Leaf: Papers in Honour of Prof. J.P. Asmussen (Acta Iranica - XII). Leiden, 1988, p. 507.

-ASATRIAN, Garnik (2000). “The Holy Brotherhood: The Yezidi Religious Institution of the “Brother” and the “Sister” of the “Next World”, Source: *Iran & the Caucasus*, Vol. 3/4 (1999/2000), pp. 79-96. BRILL.

-ASATRIAN, Garnik & ARAKELOVA, Victoria (2003). “Malak-Tāwūs: The Peacock Angel of the Yezidis”, *Iran & the Caucasus*, Vol. 7, No. 1/2 (2003), pp. 1-36, BRILL

-ASATRIAN, Garnik & ARAKELOVA, Victoria (2004). “The Yezidi Pantheon”, *Iran & the Caucasus*, Vol. 8, No. 2 (2004), pp. 231-279, BRILL.

-ASATRIAN, Garnik (2006). "Kurdish Lō-lō", *Iran & the Caucasus*, vol. 10, no. 2 (2006), pp. 239-241.

-BARIŞ, Hanifi & HAMELINK, Wendelmoet (2014). "Dengbêj on Borderlands: Borders and the State as Seen Through the Eyes of Kurdish Singer-Poets", *Kurdish Studies*, Vol.2, No: 1, 34-60 pp.

-BLUM Stephen & HASSANPOUR, Amir (1996). "The Morning of Freedom Rose up': Kurdish Popular Song and the Exigencies of Cultural Survival", *Popular Music*, Vol. 15, No. 3, Middle East Issue (Oct., 1996), pp. 325-343.

-BLUM, Stephen (1972). "The Concept of the Āsheq in Northern Khorasan", *Asian Music*, Vol. 4, No. 1, Near East-Turkestan Issue (1972), pp. 27-47.

-BOCHEŃSKA, Joanna (2014). "Following The Snake", *Fritillaria Kurdica*, vol.3, no.4, *Kurdishstudies.pl*

-BOYAJIAN-SURENIANTS, Vahe (2007). "A Baluchi Episode from the 'Hoseynkord-e Shabestari Cycle' Iran & the Caucasus, Vol. 11, No. 2 (2007), pp. 249-254, BRILL.

CHYET, Michael L. (1994). "Is Mem a hero? an analytical consideration of oral versions of 'Mem u Zin', *Acta Kurdica* 1 (1994), pp.155-176.

-DEHQAN, Mustafa (2009). "Qisey Giranba: A Soranî Folktale from Mukrî Kurdistan", *Journal of Folklore Research*, Vol. 46, No. 1 (Jan. - Apr., 2009), pp. 101-111, Indiana University Press.

-DEHQAN, Mustafa (2009). "The Record Heritage of Khurasani Kurdish Tribes", *Journal of the Society of Archivists* Vol. 30, No. 1, April 2009, 81-91.

-DRIVER, G. R. (1922) "The Religion of the Kurds", *Bulletin of the School of Oriental Studies* vol.2, no. 2, 197-213 pp.

-EBIED, R. Y. & YOUNG, M. J. L. (1972) "An Account of the History and Rituals of the Yazidis of Mosul," *Le Muséon: Revue d'Études Orientales*, vol.85, no.3-4, pp.481-522.

-ENAYATI, Bayez (2012). "A Comparative Study On Kurdish, Persian And English Proverbs", IV. INTERNATIONAL COMPARATIVE LITERATURE CONGRESS Meeting of Cultures and Values 01-03 Kasım / November 2012.

-ENAYATI, Bayez (2014) "The Comparative study of Kurdish and Bosnian Proverbs", 4th International Conference on Foreign Language Teaching and Applied Linguistics, 'Teaching, Acquiring and Applying Intercultural Linguistics Competence', International Burch University MAY 9-10, 2014 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina.

-GHASEMI, P.A. & Momeni, M. & BAHMANI, M. (2013). “Ethnobotanical study of medicinal plants used by Kurd tribe in Dehloran and Abdanan districts, Ilam province, Iran”, *African Journal of Traditional, Complementary and Alternative Medicine*, Vol. 10, no.2, 368-385 pp. [ajol.info](#)

-HAROUTYUNIAN, Sargis (1997). “Armenian Epic Tradition and Kurdish Folklore”, *Iran & the Caucasus*, Vol. 1 (1997), pp. 85-92

-HEMATI, Nahid & NAZARI, Saeed (2014). “Lullaby in Kallhor’s Culture”, *International Letters of Social and Humanistic Sciences*, no. 10, pp. 69-77, [www.cceol.com](#).

-HOUTUM-SCHÏNDER, A. (1909). “Southern Kurdish Folksong in Kermanshahi Dialect”, *Journal of the Royal Asiatic Society*, vol. 41, no.4, pp. 1123-1124.

-IVANOV, W. (1926). “Notes on the Ethnology of Khurasan”, *The Geographical Journal*, Vol. 67, No. 2 (Feb., 1926), pp. 143-158.

-KHANIÂN-SUMARI, Hamid (2009). “A Hûra -Song in Kalhorî”, *Iran & the Caucasus*, Vol. 13, No. 2 (2009), pp. 331-334.

-KAVAL, Idris & BEHÇET, L. & CAKILCIOGLU, U. (2014). “Ethnobotanical study on medicinal plants in Geçitli and its surrounding (Hakkari-Turkey)”, *Journal of Ethnopharmacology*, vol. 155, no. 1, pp. 171-184⁹.

-KILIC, Omer & BAGCI, Eyup (2013). “An ethnobotanical survey of some medicinal plants in Keban (Elazığ-Turkey)” *Journal of Medicinal Plants Research*, Vol. 7(23), pp. 1675-1684, <http://www.academicjournals.org/JMPR>

-KRAMER, Carol (1979) “An Archaeological View of a Contemporary Kurdish Village: Domestic Architecture, Household Size and Wealth”, *Ethnoarchaeology: Implications of Ethnography for Archaeology*, (edt. C. Kramer), pp. 139-163. Columbia University Press, New York.

-KREYENBROEK, Philip G. (1995). “The Lawij of Mor Basiliôs Shim’un: A Kurdish Christian Text in Syriac Script”, *Journal of Kurdish Studies*, vol.1, 29-53 pp.

-KREYENBROEK, Philip (1999). “On The Function of The Qewls in The Yezidi Tradition”. Paper read at the 4th Conference of the Societas Iranologica Europea, Paris, September 4-10. Teblixa di 4mîn Konferansa ‘Societas Iranologica Europea’ da hatiye pêşkêşkirin).

9 Ev xebat bixwe ne xebateke ‘folklorî’ ye û ne ji hêla folklorzan an jî bi giştî ne ji hêla lêkolînerên zanista civakî ve hatiye kirin. Herwiha di xebatê de navên nebatan ne bi ‘Kurdî’ lê wek bi navê ‘heremî’ hatiye binav kirin. Lê dîsa jî ji ber ku behsa ‘nebatên ku ji bo nexweşiyên tînan bikaranînin’ û fikrekî li ser folklorê Kurdan a nexweşiyê dide di vê bibliyografayê de cih girîtiye.

-KREYENBROEK, Philip G. (2008). "History in an Oral Culture: The Construction of History in Yezidi Sacred Texts", *Journal of Kurdish Studies*, vol.6, 84-92 pp.

-KREYENBROEK, Philip, G. (2010), "Orality and Religion in Kurdistan: The Yezidi and The Ahl-e Haqq Traditions", *Oral Literature of Iranian Languages* (ed. Kreyenbroek, P. & Marzolph, U.), *A History of Persian Literature*, vol.18, (ed.giştî: Ehsan Yarshater), pp.70-78.

-MacKENZIE, D.N. 1970. "Some Kurdish proverbs". *Iran, Journal of the British Institute of Persian Studies*, vol. 8, 105-113.

-MacKENZIE, D. N. (1965). "Some Gorānī Lyric Verse", *Bulletin of the School of Oriental and African Studies, University of London*, Vol. 28, No. 2 (1965), pp. 255-283, Cambridge University Press.

-MATI, Evan & DE BOER, Hugo J. (2010). "An assessment of contemporary knowledge on dyeing plant species and natural dye use in Kurdish Autonomous Region, Iraq", *Economic Botany*, vol.64, no.2, 137-148. www.infona.pl

-MIR-HOSSEINI, Ziba (1996). 'Faith, Ritual and Culture among the Ahl-i Haqq', *Kurdish Culture and Identity* (ed. P.Kreyenbroek & C. Allison), pp. 111-134, Zed Press:London

-NICOLAUS, Peter (2011). "The Serpent Symbolism in the Yezidi Religious Tradition and the Snake in Yerevan", *Iran&the Caucasus*, Vol.15, no.1/2, Jubilee Volume (2011), pp. 49-72. Brill.

-NIKITINE, B. & SOANE, E.B. (1923) "The Tale of Suto and Tato: Kurdish Text with Translation and Notes", *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, vol. 3, no.1, pp. 69-106¹⁰.

-NIKITINE, Basile (1926). "Kurdish Stories from My Collection", *Bulletin of the School of Oriental Studies, University of London*, Vol. 4, No. 1 (1926), pp. 121-138, University of Texas Press.

-NOEL, Edward (Major) (2000). "The Character of the Kurds as Illustrated by Their Proverbs and Popular Sayings", *The International Journal of Kurdish Studies*. 14(1-2). pp. 27-35¹¹.

10 Ev meqale di 1988an de wek pirtûk bi Îngilîzî û Kurdi li Londonê tê çapkirin. *The Tale of Suto and Tato: Collected and translated into English by E.B. Soane and B. Nikitin; rewritten in Southern and Northern Kurdish by Yousuf Zangana and Jawad Mella, 1988, London.*

11 Ev gotar cara pêşî di vir de hatiye çapkirin: Noel, Edward (1921). "The Character of the Kurds as Illustrated by Their Proverbs and Popular Sayings", *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, 1(4), 79-90.

-OMARKHALI, Khanna (2008). "On the Structure of the Yezidi Clan and Tribal System and its Terminology among the Yezidis of the Caucasus", *Journal of Kurdish Studies*, vol.6, 104-119 pp.

-OMARKHALI, Khanna. (2009). "The Status and Role of the Yezidi Legends and Myths. To the Question of Comparative Analysis of Yezidism, Yârisân (Ahl-e Haqq) and Zoroastrianism: A Common Substratum? *Folia Orientalia*, no: 45-46. pp. 197-219, Cracow.

-OMARKHALI, Khanna. (2009). Names of God and Forms of Address to God in Yezidism – With the Religious Hymn of the Lord. *Manuscripta Orientalia International (Journal for Oriental Manuscript Research)*, vol. 15, no.2, pp. 13-24.

-OMARKHALI, Khanna & REZANIA, Kianoosh (2009). "Some Reflections on Concepts of Time in Yezidism", (eds. Allison, Ch., Joisten-Pruschke, A., Wendtland, A.), *From Daēnā to Din. Religion, Kultur und Sprache in der iranischen Welt*. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, pp. 333-348.

-ÖNER, Senem. (2008). "Folk Songs, Translations and the Question of (Pseudo-) Originals", *The Translator*, vol.14, no.2, pp. 229-246.

-PARKER, Bradley J. (2011). "Bread Ovens, Social Networks and Gendered Space: An Ethnoarchaeological Study Of Tandir Ovens In Southeastern Anatolia", *American Antiquity*, Vol. 76, No. 4 (October 2011), pp. 603-627, Society for American Archaeology.

-SABAR, Yona (1974a). 'Nursery Rhymes and Baby Words in the Jewish Neo-Aramaic Dialect of Zakho (Iraq)', *Journal of the American Oriental Society*, 94, 329-336.

-SABAR, Yona (1974b). 'The Hebrew Elements in the Neo-Aramaic Dialect of the Jews of Zakho in Kurdistan', *Laonenu*, 37, 206-219.

-SABAR, Yona (1982). "Legend vs. Reality: An Analysis and Comparison of Folktales about the Rabbis of Kurdistan with Documents Written by them or their Contemporaries," *The Sephardi and Oriental Jewish Heritage*, (ed. Issachar Ben-Ami), pp. 287-296, Jerusalem,

-SABAR, Yona (1976a). 'Lel-Huza: Story and History in a Cycle of Lamentations for the Ninth of Ab in the Jewish Neo-Aramaic Dialect of Zakho, Iraqi Kurdistan', *Journal of Semitic Studies*, 21, 138-162.

-SABAR, Yona (1976b). 'A Survey of the Oral and Written Literature of the Kurdish Jews', *Pas'at Wayhi Basvallah, A Neo-Aramaic Midrash on Beshallah (Exodus)*. Wiesbaden. Appendix.

-SABAR, Yona (1978). "Multilingual Proverbs in the Neo-Aramaic Speech of the Jews of Zakho, Iraqi Kurdistan", *International Journal of Middle East Studies*, Vol. 9, No. 2 (Apr., 1978), pp. 215-235, Cambridge University Press.

-SABAR, Yona (1974). "First Names, Nicknames and Family Names among the Jews of Kurdistan", *The Jewish Quarterly Review*, New Series, Vol. 65, No. 1 (Jul., 1974), pp. 43-51, University of Pennsylvania Press.

-SEGAL, Judah Benzion (1955). 'Neo-Aramaic Proverbs of the Jews of Zahho', *Journal of Near Eastern Studies*, vol.14, no.4, 251-270.

-SHAI, Donna (1973). "The Custom of the 'Foundation Sacrifice' Among Kurdish Jews in Kurdistan and in Israel", Paper presented at the Sixth World Congress of Jewish Studies, Jerusalem. (Gotara ku di 6'mîn Kongreya Dinê ya Xebatên Cihuyan de hatiye pêşkêşkirin).

-SHAI, Donna (1976). "A Kurdish Jewish Variant of the Ballad of "The Bridge of Arta"", *Association of Jewish Studies Review*, Vol. 1 (1976), pp. 303-310, Cambridge University Press.

-SINGER, André (1974). "The Dervishes of Kurdistan", *Asian Affairs*, Vol. 61, Part 2, pp. 179-182.

-SOANE, E. B. (1909), "A Southern Kurdish Folksong in Kermanshahi Dialect", *Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland* Can. 1909, 35-52.

-SOLECKI, R. S. (1979). "Contemporary Kurdish Winter-Time Inhabitants of Shanidar Cave, Iraq", *World Archaeology* 10 (1979): 318-30

-SPÄT, Eszter (2002). "Late Antique Literary Motifs in Yezidi Oral Tradition: The Yezidi Myth of Adam (Report)", *The Journal of the American Oriental Society*, Vol. 128, no.4: 663-670.

-SPÄT, Eszter (2004). "Changes in the Oral Tradition of the Yezidis of Iraqi Kurdistan", *Journal of Kurdish Studies*, vol. 5(2003-2004). pp. 73-83.

-SPÄT, Eszter. (2008). "Religious Oral Tradition and the Literacy Among the Yezidis of Iraq", *Anthropos*. 103(2). pp. 393-404.

-SPÄT, Eszter (2008). "Late Antique Literary Motifs in Yezidi Oral Tradition: The Yezidi Myth of Adam". *Journal of American Oriental Society*. 128(4). pp- 663-679.

-TAHVILIAN, Reza & SHAHRIARI, S. & FARAMARZI, A. & KOMASI, A. (2014). "Ethno-pharmaceutical Formulations in Kurdish Ethno-medicine", *Iranian Journal of Pharmaceutical Research* (2014), 13 (3): 1029-1039.

-TATSUMURA, Ayako. (1980). "Music and Culture of the Kurds". *Senri Ethnological Studies* 5, pp.75-93.

-THEVENIN, Michaël (2011). "Kurdish Transhumance: Pastoral practices in South-east Turkey", *Pastoralism*, vol. 1, no.1, pp. 1-24.

-VOSKANIA, Vardan (2000). "Dewrêş E'rd: The Yezidi Lord of the Earth", *Iran & the Caucasus*, Vol. 3/4 (1999/2000), pp. 159-166. BRILL.

-YOUSEFI, Hadi (2012). "Comparative Study of Culture in Kurdish and Farsi Proverbs", *International Journal of Learning & Development*, Vol. 2, No. 6.

5. 2. Pirtûk:

-ASATRIAN, Garnik S. & ARAKELOVA Victoria (2014) *The Religion of the Peacock Angel: The Yezidis and Their Spirit World*, Routledge, New York.

-EDGEComb, Diana (2007) *A Fire in My Heart: Kurdish Tales* (World Folklore), Libraries, unlimited.

-IVANOW, W. (1953) *The Truthworshippers of Kurdistan, Ahl-i Haqq Texts*, Bombay.

-KOREL, Edward & GUNER, Kagan & HANCOCK, Roger (1993). *Kurdish Folk Tales, The Selfish Sparrow, The White Cat and Wicked Wolf* (Bi Soranî û Îngilîzî), London: Hackney PACT.

-KREYENBROEK, Philip & ALLISON, Christine (1996). *Kurdish Culture and Identity*, Zed Press: London

-SABAR, Yona (1982) *The Folk Literature of the Kurdistan Jews: An Anthology*, (Yale Judaica Series, vol. 23), New Haven & London, Yale University Press.

-TOFIQ, Mohammed Hamasalih (1999) *Kurdish Folktales*, *The Kurdish Library*, *The International Journal of Kurdish Studies*, vol.13, no.2, Newyork (Çapa 1mîn)¹².

6. ENCAM

Ev xebat ceribandinek e ji bo amadekirina bibliyografyayeke xebatên akademîk ên derbarê folklorê Kurdî de ku bi zimanê Îngilîzî ne. Encamên vê xebatê bi pîranî ji 'pirtûkxane'yên li ser înternetê wek JSTOR, Taylor&Francis online û herwiha ji

12 Çapa 2yem 2005an de li Silêmanî ji aliyê Mala Wergerê a Wezareta Çandê ya Herema Kurdistanê tê weşandin.

malpera lêgerînê Google scholar hatine bidestxistin. Herwiha ji bo kontrolkirinê ji bîbliyografyayên ku li jor navên wan hatine dayîn jî sûd hatiye girtin.

Ji ber ku bîbliyografya yek ji çavkaniyên serlêdanê yê girîng in, li gorî baweriyaya me ev xebat dê bibe gawek ji bo xebatên berfirehtir. Ji aliyê din bi vê xebatê jî xuya dibe ku folklornasên Kurd ji bilî lêkolîn û lêgerînan divê xebatên xwe wergerînin zimanê biyanî, nemaze îngilîzî da ku hem folklorên Kurdan bêtir bîna naskirin, hem jî li dinyayê di vî warî de xebatên berawirdî bîna kirin.

Herwiha, divê bê gotin ku ev xebat ji bo xebatên pêştir ên di warê bîbliyografyayê de wek îlaweyek e. Xebatên bîbliyografîk ji aliyê ve jî 'dewlemendî'ya xebatên di wî warî de dide ber çavan. Her ku xebat zêde dibin bîbliyografyayên ku wan xebatan pêşkêşî lêkolîner û lêgerîneran dike jî zêdetir û berfirehtir dibin. Lewma jî di encamê de divê dîsa bê gotin ku ev ne xebateke temambûyî ye û ji bo liserzêdekirinê vekirî ye.

7. ÇAVKANÎ

- Bayrak, M. (2002). "Kürt Müziği, Dansları ve Şarkıları Üstüne Bir Bibliyografya Denemesi", di nav Kürt Müziği, Dansları ve Şarkıları (Amedakar: Mehmet Bayrak), cild.1, rp. 609-711. Öz-ge: Ankara.
- Carlyle, A. & Hendry, D. G. (2006). "Hotlist or Bibliography? A Case of Genre on the Web", 39th Hawaii International Conference on System Sciences.
- Garadaghi, A. (1999). Kurds and Kurdistan's Bibliography, Çapxaneya Ferheng: Silêmanî.
- Gözaydın, N. (1992). "Yine Folklor Üzerine", Türk Dili, S.486, Haziran, s. 1018-1021.
- Mayor, A. (2000). "Bibliography of Classical Folklore Scholarship: Myths, Legends, and Popular Beliefs of Ancient Greece and Rome", Folklore, 111:1.
- Mella, J. (2014). A Brief Bibliography of Kurdistan and the Kurds, WKA & Kurdish Museum, Library & Archive: London.
- Meho, I. L. & Maglaughlin, K. L. (Ed) (2001). Kurdish Culture and Society: An Annotated Bibliography (Bibliographies and Indexes in Ethnic Studies no: 9) Greenwood: Westport.
- Nureddin, B. (Amadekar) & Mîstafa Resul, Î. (). Bibliografiya Kitêbi Folkloriyê Kurdî (2004-1860). Kitêbxaneyî Kelepurî Kurd: Silêmanî, Herema Kurdistan.
- Yıldırım, K. & Pertev R. & Aslan, M. (2103). Ji Destpêkê Heta Niha Folklorên Kurdî, weşanên Zanîngeha Mardîn Artukluyê Enstîtûya Zimanên Zindî: Stenbol.

Malper:

<http://Kurdishstudiesnetwork.net>

www.jstor.org

<http://www.tandfonline.com/>

<https://scholar.google.com.tr/>

<http://librarycatalog.bilkent.edu.tr/>
<http://www.sciencedirect.com/>
<http://www.academicjournals.org/>
<http://www.oxforddictionaries.com/>

Extended Abstract

Each academic study that claims having an original topic should at first be aware of studies that have been done in that area. Because of that, a scholar should make some research, walk in the corridors of libraries without getting lost and get information about his/her topic to continue the research. That shows why, and how bibliographies do have an important role in this process of researches. They make big and glorious libraries 'small' for researchers and give extra time to researchers for their research by this way. Originated from Greek words *biblion*=books, and *graphy*= writing, bibliography means "A list of the books of a specific author or publisher, or on a specific subject" according to the Oxford Dictionary.

Nowadays there are so many different bibliographies that researchers benefit from. While some consist of publications about a certain topic, some comprise publications about a person. While some focus on articles only, others take books in about certain subjects. Libraries also publish yearly bibliographies about what they have to help the researchers.

With the development in technology, especially in network communication, internet itself became a very huge source for scientific researches, and many web sites such as *JSTOR*, *Taylor&Francis online*, and *Google scholar* are very important resources for researchers. But they also became huge online libraries as the normal libraries are, and it is also very probable to 'get lost' between the 'lines' as 'getting lost' between corridors of libraries. That once again shows the importance of bibliographies to avoid the chaos and find the right 'way' to get the information, and reach the needed publications for the research.

This is for all departments of science and for folklore studies and Kurdish folklore studies as well. Compared to other subjects there are few bibliographies about Kurdish studies and specifically very few about Kurdish folklore. Some important ones are;

1- *Bibliyografiyê Kitêbî Folkloriyê Kurdî* (2004-1860), (Bibliography of books of Kurdish Folklore 1860-2004).

2- "*Kürt Müziği, Dansları ve Şarkıları Üstüne Bir Bibliyografya Denemesi*" (A try of bibliography on Kurdish Music, Dance, and Songs).

3- *A Brief Bibliography of Kurdistan and the Kurds*

4- *Kurds and Kurdistan's Bibliography*

5- *The Kurds and Kurdistan: A Selective and Annotated Bibliography* (Bibliographies and Indexes in World History).

6- *Kurdish Culture and Society: An Annotated Bibliography* (Bibliographies and Indexes in Ethnic Studies).

This study in which publications in English language about Kurdish folklore are collected is also aimed to make a contribution in this field.

The work compiles articles and books only about Kurdish folklore written in English, and many publications that were not directly about Kurdish folklore were excluded.

JSTOR, *Taylor&Francis online*, and *Google scholar*, the very important and most used online 'libraries', were the main source for finding and collecting the publications. 'Kurdish folklore', 'Kurdish folk tale', 'Kurdish culture', 'folklore in Kurdish culture' were the main entries for searching on those web sites. At first the articles and the books were found, and then their 'bibliographies' were also searched to find other publications related to Kurdish folklore. Beside those main sources, the bibliographies mentioned above are also used for this purpose.

Finally this bibliography about Kurdish folklore came up and it is belived that this work which is open for extention like all bibliographies will be an example for this kind of works in the future, and will also be a step to compose a good bibliography of Kurdish folklore by compiling sources from other languages such as Arabic, Persian, Turkish, German etc.